

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir:

"...yasakoyucu iş kazası, meslek hastalığı, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları için ayrı ayrı prim oranı belirlemiş ve bu primler sigortalı ve sigortalı adına işveren tarafından kuruma yatırılması hüküm altına alınmıştır. Yürürlükte bulunan hukukumuzda göre, sosyal sigorta primi, Sosyal Sigorta Kurumu aracılığı ile sağlanan sosyal sigorta güvenliğinin karşılığıdır. Daha açık anlatımla, bir tür sigorta ücretidir. Bu nedenle, durum, temel de özel sigortalardankinden ayrımsızdır. Sosyal sigorta primlerinin zorunluluğu ise, sosyal sigortanın zorunlu oluşunun nedenidir. Bu nedenle söz konusu primleri aralıksız olarak ödeyen sigortalının yasa ile hüküm altına alınan malullük veya yaşlılık durumunda da bu aylıklarının tamamını alması sigorta hukukunun bir gereğidir. Her iki aylığın birleşmesi durumunda duruma göre birinin tamamının diğerinin yarısının verilmesi sigortanın amaçlarına da aykırı bulunmaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk Devleti olduğu belirtilmektedir. Sosyal devlet toplumdaki güçsüzleri güçlüler karşısında koruyan ve toplumsal denge ile eşitliği gerçekleştiren devlettir. Çalışma hayatında sürekli iş göremez halde bulunmasına rağmen daha fazla efor sarf ederek çalışmasını sürdüren ve yaşlılık aylığı hak kazanan bir sigortalı sürekli iş göremez durumda olmayan bir sigortalıya karşı daha çok güçsüz durumda bulunmakta olup, bu haliyle söz konusu sigortalının korunması sosyal devlet ilkesinin gereğidir. Halbuki olayımızda olduğu gibi sürekli iş göremez hale gelmesine rağmen, yaşlılık aylığına hak kazanıncaya kadar çalışmasını sürdürüp yaşlılık aylığı almaya hak kazanan sigortalının bu defa söz konusu aylıklarından birinin duruma göre tam diğerinin yarım ödenmesini öngören 92/2. fıkra hükmü Anayasa'nın 2. maddesine aykırı bulunmakta olup iptali gerekmektedir.

Ayrıca Anayasa'nın 5. maddesindeki, Devletin temel amaç ve görevinin kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaşmayacak şekilde sınırlayan ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya çalışmak şeklindeki görevine aykırı olarak sınırlandırma doğru olmadığı gibi, yine 10. maddesindeki eşitlik ilkesine de aykırı bulunmaktadır. Zira yasalar önünde herkes eşit olup, yasaların kişilere eşit olarak uygulanması gerekmektedir. Yasa gereği kendisinden kesilen primler sonucu yine yasada belirtilen koşulların oluşması durumunda sigortalıya hem yaşlılık aylığı ve hem de malullük aylığının ödenmesi eşitlik ilkesinin bir gereği olması gerekir. Bu nedenle de iki maaşın birleşmesi durumunda maaşların birinin sınırlandırılmasının uygun bulunmadığı açık olup iptali gerekmektedir.

Anayasa'nın 49. maddesinde çalışmanın herkesin hakkı ve ödevi olduğu, devletin çalışanları korumak ve çalışmayı desteklemek ve işsizliği önlemeye elverişli ekonomik tedbirleri alacağı belirtilmektedir. İptali istenen 92/2. maddesinin varlığı ise Anayasa'nın söz konusu maddesine aykırı bulunmaktadır. Zira malul olan sigortalılar, yaşlılık aylığı almaya hak kazandığında maaşlarının birleşmesi nedeni ile duruma göre birisinin yarısının kesileceğini düşünerek emekli olmayı geciktirecek ve böylece devletin işsizliği önlemeye elverişli tedbirleri alma görevini ortadan kaldıracaklardır. Ayrıca da bu hale gelen bir sigortalının gelirinin yarısının kesilmesi yoluyla sigortalı cezalandırılmış olacak ve yasada öngörülen devletin çalışanları korumak görevine ters düşecektir. Sakat olarak çalışmasını yaşlılık aylığı alana kadar çalışan sigortalı cezalandırılmış olacaktır.

Esas Sayısı : 2001/351
Karar Sayısı : 2003/10

İptali istenen yasa maddesi Anayasa'nın 61. maddesine de aykırı bulunmaktadır. Anayasa'nın 61. maddesinde "Devlet, sakatların korunmalarını ve toplum hayatına intibaklarını sağlayıcı tedbirleri alır. Yaşlılar, Devletçe korunur. Yaşlılara Devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenir." denmektedir. Görüldüğü gibi 61. madde sakatları ve yaşlıları koruma ilkesi getirmiş olup, 92. madde ise gerek yaşlıları gerekse sakatları koruma ilkesi bir tarafa açık olarak bunları cezalandırmaktadır. Zira malullük ve yaşlılık aylıklarının birleşmesi durumunda ikisinin birlikte aynı miktarda ödenmesi durumunda ancak Anayasa'nın 61. maddesi hükmüne uygun hareket edileceği açık olup, bunlardan olaya ve maaşa göre birinin tamamının diğerinin yarısının ödenmesi durumunda sakat ve yaşlı olan sigortalı az maaş almak suretiyle cezalandırılacağından 92/2. fıkrası Anayasa'nın 61. maddesine de aykırı bulunmaktadır.""